

حضرت نورعلیشاه ثانی

نور الانوار و مظهر الاسرار ذی الوقار و السکینه و المتخصّص بالهمّة العلیة الصادق العلی و الصّابر الولی مولانا الحاج ملاّ علی نورعلیشاه ثانی^۱ فرزند ارشد حضرت سلطانعلیشاه در ۱۷ ربیع الثانی ۱۲۸۴ قمری متولّد و در دو سالگی مادر را از دست دادند و صورتاً و معنأً تحت تربیت پدر بزرگوار خود قرار گرفتند. ایشان پس از ایام طفولیت در اندک زمانی علوم مقدماتی را آموختند و به واسطه ذکاوت فراوان تا هفده سالگی در اکثر علوم متداول زمان خود مانند فقه و اصول و کلام و فلسفه و طب و هیأت تبخّر یافتند.

در اوائل بلوغ نزد پدر بزرگوار خویش به شرف ایمان مشرف شدند، ولی به قصد حصول یقین قلبی و سیر آفاق و انفس جلای وطن اختیار و کشورهای مختلفی مثل افغانستان و پاکستان و هندوستان و حجاز و عراق و یمن و سایر بلاد عثمانی را تفرّج و با بزرگان مذاهب گوناگون و رؤسای سلاسل فقر ملاقات نمودند. در اواخر ایام سفر نیز در عتبات عالیات از محضر حضرات آیات عظام بهره‌ور گردیدند. تا آنکه به اشاره حضرت سلطانعلیشاه و به وساطت مرحوم حاج شیخ عبدالله حائری و به جذبه و کشش الهی عازم گناباد شده و به موطن خویش به حضور پدر بزرگوار بازگشتند و مقصود را در خانه یافتند. ایشان پس از چندی به ریاضت نفس و تهذیب باطن مشغول شدند تا اینکه در ۱۴ رمضان ۱۳۱۵ قمری مستعد دریافت فرمان ارشاد و دستگیری طالبان راه هدی از جانب پدر بزرگوار با لقب نورعلیشاه گردیدند. پس از شهادت حضرت سلطانعلیشاه نیز به جای ایشان عهده‌دار تربیت فقرا و هدایت سالکان شدند، ولی مبتلا به حوادث روزگار و اذیت مخالفان فقر گردیدند. از این

رو ایام ارشادشان دیری نپائید و در کاشان مسموم و در سحر ۱۵ ربیع الاول سال ۱۳۳۷ قمری در کهریزک از عالم غربت به جوار دوست رخت بر بستند. مزار ایشان در مقبره حضرت سعادتعلیشاه در صحن امامزاده حمزه می‌باشد. آن حضرت آثار کثیری تألیف فرموده‌اند که بعضی مفقود شده یا آنکه فرصت اتمام آن را نیافتند. مهمترین اثر ایشان رساله صالحیه است که به نام فرزند برومند خود حضرت صالحعلیشاه مرقوم فرموده‌اند و مشتمل بر خلاصه‌ای از اسرار شریعت و اطوار طریقت و لطائف حقیقت و مجموعه‌ای از مطالب عرفانی، حکمی و کلامی است که در نوع خود کم نظیر و بلکه بی نظیر است. برخی دیگر از تألیفات حضرتش عبارتند از: کتاب رافع الاحراض در علم نحو و صرف و کتاب تصریف و اشتقاق به طرز مخصوص که مرغوب اهل فضل و آسان و سهل نماید و کتاب معین ادراک مختصر نحو فارسی و کتاب سهل و آسان در نحو و صرف فارسی برای مبتدئین نوشته شده بطوریکه محتاج معلم نیست و هیچ مسئله سابق موقوف بر لاحق نیست و کتاب نظیم که الفیه است ببحر رجز عربی در علم معانی و بیان و بدیع هزار بیت کامل است و کتاب تذهیب التّهذیب شرح

مزجی بر تهذیب المنطق و کتاب کامل در مطالب منطقیه تصنیف است و کتاب مناهج الوصول الی معالم الاصول فی شرح معالم الاصول فی علم الاصول و کتاب حکوما در علوم غریبه و کتاب سلطان در الهی اخصّ مشتمل بر کلام و حکمت و عرفان و کتاب سلطنه الحسین در مراثی و تاریخ حضرت حسین در دو جلد و کتاب قلزم در اخبار و تواریخ بر هفت جلد کبیر و کتاب نجد الهدایه در اختلاف مذاهب و ملل و در عقاید و اعمال و اقوال مشتمل بر مهمّات تواریخ و بعضی عجایب عالم و در ضمن آن علوم رسمیه و غریبه مندرج شده در دوازده جلد و کتاب رجوم الشیاطین تقریظ بر تفسیر بیان السعاده حضرت والد شهید ایشان و کتاب ذوالفقار در حرمت کشیدن تریاک به ادله اربعه مشتمل بر صد و ده مسئله فقهیه از مقوله کشیدن تریاک و سلطان فلک سعادت در اثبات حقانیت رشته تصوّف. و این قدری که ذکر شد غیر از کتبی است که استنساخ نشده و نسخه آن مفقود گردیده یا صرف نظر از آن فرموده مثل کتاب نخبه و کتاب زاد الحجاج افغان و کتاب دم آدم و کتاب حسابان حساب و رساله اسطرلاب و کتاب علویه کلام و نسخه‌ای در رمل و نسخه رمزی در صنعت و اوراق و نقشه سیاحت و صحیفه مکاشفات.

(۱) در نوشتن بخشی از این قسمت از کتاب خورشید تابنده استفاده شده است.

(۲) در نوشتن بخشی از این قسمت از تقریظ حضرت صالحعلیشاه در ابتدای کتاب صالحیه استفاده شده است.